HÖGSKOLAN I BORÅS

Ledarskap och vårdutveckling
Management and Care Development in Nursing
7,5 högskolepoäng
7,5 credits

Ladokkod: 62DL01
Version: 4.1
Fastställd av: Utbildningsutskottet 2013-10-25
Gäller från: HT 2013

Nivå: Avancerad nivå
Huvudområde (successiv fördjupning): Vårdvetenskap (A1N)
Utbildningsområde: Vård
Ämnesgrupp: Omvårdnad/omvårdnadsvetenskap
Förkunskapskrav:

- Sjuksköterskeutbildning, 180 hp, enligt 2007 års studieordning eller
- Sjuksköterskeutbildning, 120 p, enligt 1993 års studieordning, innefattande ett självständigt arbete på 10 poäng eller
- Äldre sjuksköterskeutbildning och kandidatexamen inom vårdvetenskap/omvårdnad.

Därutöver krävs

- Svensk legitimation som sjuksköterska och
- 1 års yrkeslivserfarenhet som sjuksköterska (heltid)

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll
Kursen tar sin utgångspunkt i olika professioners ledande och utvecklande funktion. I kursen studeras teorier/modeller för att leda, organisera och utveckla vårdmiljön. Olika styrformer och prioriteringar inom vårdverksamheten avhandlas. I kursen studeras forskningstraditioner och teorier/modeller för att leda, organisera och utveckla vårdmiljön. Vidare behandlas etiska aspekter samt mångfaldens betydelse i ledarskap. Teorier och modeller gällande gruppdynamik och samverkan studeras i kursen. Inom kursen studeras relevant lagstiftning för vårdmiljön. Kursens metodinnehåll är huvudsakligen inriktat mot allmän vetenskapsteori och ett vetenskapligt förhållningssätt.

Mål
Kursen syftar till att studenten tillägnar sig fördjupade kunskaper, färdigheter och förmåga att utöva ledarskap samt bedriva patientsäkerhets- och utvecklingsarbete i en vårdmiljö.

Kunskap och förståelse
Efter avslutad kurs ska studenten kunna identifiera och analysera:
- ledarskap som stödjer patienter och närståendes hälsa, delaktighet och välbefinnande i vårdmiljön,
- teorier, modeller och system för hållbar ledning, organisering samt utveckling av vårdmiljö,
- styrformer och prioriteringar inom vården,
- metoder riskbedömning, patientsäkerhet och hållbart förbättringsarbete.

Färdighet och förmåga
Efter avslutad kurs ska studenten kunna:
- problematisera och tillämpa teorier och modeller för att leda, organisera och utveckla en hållbar vårdmiljö,

- analysera och problematisera gruppdynamik och ledarskap i mångprofessionell verksamhet i olika vårdkulturer,
- tolka, analysera och tillämpa lagstiftning med relevans för patientsäkerhet verksamhet,

Värderingsförmåga och förhållningssätt
Efter avslutad kurs ska studenten kunna:
- analysera och värdera etiska frågeställningar som rör ledarskap, för att leda och ledas i en vårdmiljö,
- identifiera, analysera, värdera och förhålla sig till mångfald i vårdmiljön utifrån ledarskapsperspektiv.

Undervisningsformer

Flexibelt lärande/distansundervisning. Undervisningsformen baseras på självständiga studier samt gemensamma kursträffar förlagda till Högskolan i Borås. Kommunikationen med lärare och kurs¬deltagare sker via ett webbaserat utbildnings-ljud/bildverktyg och förutsätter att studenterna har tillgång till internetansluten persondator, webbkamera och headset med mikrofon. Vissa studieuppgifter kan genomföras i grupp med syfte att stimulera och utveckla förmågan till kommunikation, reflektion och samverkan.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer och betygsskala

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:
- Individuella examinationsuppgifter
- Seminarium
- Skriftliga inlägg

Studenten har rätt till fem tentamenstillfällen, varav tre tillfällen inom kursens ram och ytterligare två inom ett år. Student som underkänts två gånger i prov, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig. Se högskolans riktlinjer för rättssäker examination samt institutionsspecifika riktlinjer för rättssäker examination på HBs respektive VHBs hemsida.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper och färdigheter. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Kursutvärdering i relation till kursens mål genomförs. Resultatet av utvärderingen granskas av ämnes- och utbildningsansvariga och en kursrapport publiceras på institutionens hemsida.

Studenter har rätt att vara representerade i institutionens beredande och beslutande organ.

Övrigt

Metodinnehållet omfattar 1,5 hp.

Kursen genomförs som distanskurs och är obligatorisk i Specialistsjuksköterskeutbildning med inriktning mot distriktssköterska, 75 hp. Kursen kan också läsas som fristående kurs.

Plagiatkontroll
Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll.

Bilaga: Litteraturlista för Ledarskap och vårdutveckling (62DL01)

Alvesson, M. & Svenningsson, S. (2012). *Organisationer, ledning och processer.* Lund: Studentlitteratur. 505 sidor

Batalden, P. & Davidoff, F. (2007). What is "quality improvement" and how can it transform healthcare? *Quality & Safety in Health Care,* vol. 16, ss. 2-3.

Berlin J. & Kastberg, G. (2011). *Styrning av hälso- och sjukvård.* Malmö: Liber. 239 sidor

Dellve, L. & Wikström, E. (2006). *Hållbart ledarskap i sjukvården: Utveckling av ledarskap och stödstrukturer ur individ- och organisationsperspektiv.* Göteborg: Västra Götalandsregionen. 49 sidor
Hämtad från: www.konstochkultur.vgregion.se/upload/PSA/Hållbart.pdf

Jonasson, L-L., Liss, P-E., Westerlind, B. & Berterö, C. (2011). Corroborating indicates nurses' ethical values in a geriatric ward.
International Journal of Qualitative Studies on Health and Wellbeing, vol. 6. doi: 10.3402/qhw.v6i3.7291

Kullén Engström, A. & Axelsson, R. (2010). The double spiral of change. Experiences of privatization in a Swedish hospital. *International Journal of Health Planning and Management,* vol. 25, ss. 156-168.

Nordström,G.Wilde -Larsson,B.(2012. *Kvalitetsarbete För bättre och säkrare vård.* Lund. Studentlitteratur. 260 sidor.

Ponzer S., Faresjö, T. & Mogensen, E. (2009). Framtidens vård kräver interprofessionellt samarbete. *Läkartidningen,* vol. 13, ss. 929-931.

Sandahl, C., Falkenström,E., von Knorring,M., (2012). *Chef med känsla och förnuft. Om professionalism och etik i ledarskapet.* Stockholm. Natur och kultur. 216 sidor.

Shirey, M., (2005). Ethical Climate in Nursing Practice: The Leader's Role. *JONA's Healthcare Law, Ethics, and Regulation.* Vol. 7 ss. 59-67

Socialdepartementet. (1982) *Hälso- och sjukvårdslagen. Svensk författningssamling 1982:763.* Uppdaterad 2012. [Elektroniskt]. Stockholm: Socialdepartementet.
Tillgänglig: www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Halso--och-sjukvardslag-1982_sfs-1982-763/ [2013-03-06]

Socialdepartementet. *Patientsäkerhetslagen. Svensk författningssamling 2010:659.* Uppdaterad 2012. [Elektroniskt]. Stockholm: Socialdepartementet. Tillgänglig: www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Patientsakerhetslag-2010659_sfs-2010-659/ [2013-03-06]

Socialdepartementet. *Socialtjänstlagen. Svensk författningssamling 2001:453.* Uppdaterad 2012. [Elektroniskt]. Stockholm: Socialdepartementet.
Tillgänglig: www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Socialtjanstlag-2001453_sfs-2001-453/ [2013-03-06]

Socialstyrelsen. (2006). *Hur många direkt underställda kan en chef ha? - om kontrollspann i vård och omsorg.* Stockholm: Socialstyrelsen. 43 s.
Hämtad från http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/10803/2003-131-23_200313123.pdf

Socialstyrelsen. (2009). *Nationella indikatorer för God vård. hälso- och sjukvårdsövergripande indikatorer. – Indikatorer i Socialstyrelsens nationella riktlinje.* Stockholm: Socialstyrelsen. 84 s.

Socialstyrelsen (2009). *Händelseanalys & riskanalys: Handbok för patientsäkerhetsarbete.* Stockholm: Socialstyrelsen 70 s. http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2009/2009-126-120/Documents/RiskanalysochHandelseanalys_original.pdf

Socialstyrelsen. (2010). *God kvalitet i socialtjänsten – om ledningssystem för kvalitet i verksamheten enligt SoL, LVU, LVM och LSS.* [Elektroniskt]. Stockholm: Socialstyrelsen.
Tillgänglig: www.socialstyrelsen.se/publikationer2010/2010-9-7 [2013-03-06]

Socialstyrelsen. (2008). *Vårdskador inom somatisk slutenvård.* [Elektroniskt]. Stockholm: Socialstyrelsen. Tillgänglig: www.socialstyrelsen.se/publikationer2008/2008-109-16 [2013-03-06]

Stanley, D. (2008): "Congruent leadership: values in action." *Journal of Nursing Management.* Vol. 16.ss. 519-24.

Sveriges kommuner och landsting. (2005). *Gör och lär.* Stockholm: Sveriges kommuner och landsting. 73 sidor s.
Hämtad från http://brs.skl.se/brsbibl/kata_documents/doc37448_1.pdf

Sveriges kommuner och landsting. (2010). *Ett nytt tänk. Öppna jämförelser i hälso- och sjukvårdens ledning, styrning och kvalitetsarbete.* Stockholm: Sveriges kommuner och landsting. 76 sidor
Hämtad från: http://brs.skl.se/brsbibl/kata_documents/doc39658_1.pdf

Sveriges Kommuner och Landsting. (2010). *Bättre kvalitet för varje patient.* Stockholm: Sveriges Kommuner och Landsting. 24 sidor.
Hämtad från http://www.kvalitetsregister.se/nyheter/ny_skrift_2

Tillväxtverket. (2009). *Lagen om valfrihetssystem inom vård och omsorg. (LOV).* [Elektroniskt]. Stockholm: Tillväxtverket. Tillgänglig: www.tillvaxtverket.se/lov [2013-03-06]

Thurén, T. (2007). *Vetenskapsteori för nybörjare.* (2:a upplagan). Stockholm: Liber 184 sidor

Waldenström K. & Härenstam A. (2006). *Hur skapas bra arbetsförhållanden? En studie av strategier hos chefer och anställda.* Stockholm: Arbets- och miljömedicin, Stockholms läns landsting. 19 sidor
Hämtad från http://www.folkhalsoguiden.se/Rapport.aspx?id=1896

Öhrn, A., Andersson, C., Elfström, J., Liedgren, C. & Rutberg, H. (2007). Framgång kräver ledningens stöd och resurser. *Läkartidningen,* vol. 4, ss. 224-228.

Därutöver kan ytterligare artiklar, forskningsrapporter och annat material tillkomma.